

Admiral flote
BRANKO MAMULA

Nezamjenljiv kurs jugoslavenstva

1. Politika sa pozicije sile i naša bezbjednost

U suvremenom svijetu poseban značaj za čovječanstvo ima pitanje mira i rata, naročito za male, nezavisne i nesvrstane zemlje. U stvari, te zemlje, uz sve teškoće s kojima se suočavaju u vlastitom razvoju, nemaju težeg i složenijeg problema od očuvanja svoje nezavisnosti i osiguranja integralne bezbjednosti.

Kriza u međunarodnim odnosima postala je trajna, istina promjenljive jačine, pa se za realne političare i vojnike pitanje mira i rata postavlja kao pitanje odnosa krize i rata. Kriza, kao realno stanje odnosa u međunarodnoj zajednici, u svjetskim okvirima javlja se u tri vida: kao strukturalna kriza kapitalizma, koja se mora smatrati dugoročnim historijskim procesom; kao kriza socijalizma, odnosno kao lančana kriza određenih modela socijalističkih društava, što je posljedica izrazito neravnomjernog razvoja socijalizma kao svjetskog procesa i, najzad, kao višeznačna i višeslojna kriza, koja zahvaća zemlje u razvoju. Ekonomska nerazvijenost, nedostatak kapitala, nerazvijenost nauke i zastarjela tehnologija, manjak stručnog kadra i svega što je neophodno za ubrzan razvoj kojim bi se ublažile posljedice vjekovnog zaostajanja skorašnjih kolonija činio- ci su koji ograničavaju potpunu emancipaciju novooslobođenih zemalja i naroda.

Pored intenzivne psihološko-propagandne aktivnosti, sračunate na indoktriniranje svijesti ljudi, posebno mlade generacije, odnosno na mijenjanje njihovog stava i odnosa prema postojećem sistemu društvenih vrijednosti, ekonomska moć visoko razvijenih zemalja koristi se kao sredstvo za ostvarivanje imperijalističkih i hegemonističkih ciljeva u globalnim i regionalnim razmjerama. Ekonomska, financijska i tehnološka moć sve više poprimaju obilježja osobene vojne moći i određuju druge vidove i oblike društvene moći. Razvijene zemlje, osim toga što nisu spremne da u transferu tehnologija čine izvjesne ustupke manje razvijenim zemljama, nauku, tehniku i tehnologiju pretvaraju u sredstvo strategije njihovog potčinjavanja.

S gledišta borbe za svjetski mir i bezbjednost, blokovsko grupisanje, kao simetrična koncentracija kapaciteta vojne moći, postalo je najveći uzrok kriza i stalna, posredna ili neposredna, prijetnja miru.

Vojni činilac, u cjelini, postao je značajan element unutarnje i vanjske politike, tako da vojna politika ima sve veći značaj i utjecaj. Osim toga, međuzavisnost vojne sile i ekonomske moći sve je izrazitija. Fenomen vojnoindustrijskog kompleksa rezultat je sprega komplementarnih interesa i personalnog povezivanja vojnog sistema i upravljačke birokracije proizvodnih korporacija u nekim najrazvijenijim zemljama. To i jednima i drugima obezbjeđuje i dodatni utjecaj na politiku uopće, a posebno na donošenje političkih odluka koje se neposredno tiču mira i rata.

Specifični interesi vojnoindustrijskog kompleksa najviše utječu na sve bržu trku u naoružavanju, koja se već proširuje i na kosmos.

S gledišta bezbjednosti SFRJ, posebnu zabrinutost izaziva stalno povećavanje stokova sve novijih vrsta oružja na tlu Evrope, a naročito u njenom južnom dijelu. Neprekidno se radi na razvoju mnoštva raznorodnog oružja i odgovarajućih strateških koncepcija, što komplicira odbranu uopće, a posebno odbranu malih, nezavisnih zemalja. To se posebno odnosi na zemlje koje se nalaze u područjima tradicionalno opterećenim krizama i ratovima. Prije svega, na Bliski i Srednji istok, Mediteran, sjevernu Afriku, njezin jug i dio koji se naziva rogom Afrike. Krize s tih područja mogu se, u određenim okolnostima, veoma brzo proširiti na druge zemlje u razvoju. To je kvalitativno nova strategijska situacija u odnosu na onu do polovice šezdesetih godina, kada su odnosi na evroazijskom prostoru zauzimali centralno mjesto i bili manje složeni. Svi drugi prostori — sva tri okeana, Afrika južno od Sahare, Sjeverna i Južna Amerika, Australija i Antartik — bili su u pozadini, u tzv. geostra-

tegijskoj sjeni. Međutim, onoliko koliko je, u okviru globalne strategije, narastala uloga pomorske komponente druge supersile zone sukoba su se širile, pa su se i „strategijske sjene” brisale.

Prostor Evrope, na kojem su instalirane najbrojnije i najmodernije snage i sredstva oba bloka i odgovarajuća vojna infrastruktura, ne gubi raniji strategijski značaj ni u novim uvjetima, posebno centar i njegovo južno krilo — Sredozemlje.

Sve to, kao i okolnost da se krize na Bliskom i Srednjem istoku i u Mediteranu u određenim uvjetima mogu proširiti i na druga područja, neizbježno utječe na bezbjednost Balkana, pa i na bezbjednost naše zemlje.

Na osnovu aktuelne opće vojnostrategijske situacije u svijetu i naznaka nekih općijih tendencija njezinog daljnjeg razvoja, postavlja se pitanje da li konfrontacija političkih snaga i ideja može dovesti do rata širih razmjera, kojim bi neizbježno bila zahvaćena i naša zemlja. U procjeni mogućnosti i vjerovatnoće šireg svjetskog sukoba polazi se od činjenice da za sada limitativni faktori rata, među kojima se izdvaja balans strateških snaga, mogućnosti raketno-nuklearnog oružja i djelovanje svjetskog javnog mnjenja uspješno sprječavaju njegovo izbijanje u svjetskim razmjerama.

Na nižim nivoima od globalnog nikad se nije ni pomišljalo na odustajanje od vođenja ratova ograničenih razmjera — regionalnih i lokalnih. To nedvosmisleno potvrđuju podaci da je nakon drugog svjetskog rata vođeno čak 165 ograničenih ratova.

Posljednjih godina, osim ratova i vojnih intervencija, kao tradicionalnih oblika ispoljavanja vojne sile, teži se afirmiranju i legaliziranju ofanzivnih dejstava s distance, kao posebnog oblika intervencionizma. U okviru takve politike pristupa se organiziranju posebnih intervidovskih snaga specijaliziranih za vojne intervencije. Njihova struktura, opremljenost, organiziranost i doktrina upotrebe specificirani su za intervencije u zemljama u razvoju i u zoni vitalnih strategijskih interesa zemalja koje ih razvijaju.

U praksi, otvoreni intervencionizam uvodi se kao vojna doktrina, motiviran krajnjim kontrarevolucionarnim ciljevima. Upravo ta doktrina, tzv. doktrina dejstava nižeg intenziteta, koja se legalizira u okviru vojnog faktora u svijetu, realna je opasnost i po našu bezbjednost i nezavisnost. Mi tu opasnost svestrano izučavamo i kao svojevrsnu doktrinarnu novinu, ali još više kao mogućni oblik primjene vojne sile i protiv naše zemlje u postojećim međunarodnim uvjetima, a posebno u slučaju ozbiljnijih unutarnjih teškoća. Naime, u okviru koncepcije općenarodne odbrane moramo imati adekvatan vojni odgovor i na takvu agresivnu akciju.

2. Osnovni postulati naše odbrane

Naša koncepcija općenarodne odbrane i društvene samozaštite može uspješno odgovoriti na sve izazove i opasnosti koje prijete našoj bezbjednosti i nezavisnosti. U izgradnji odbrambene moći zemlje moramo dalje jačati jedinstvo svih odbrambenih snaga, posebno oružanih, zatim jedinstvo ratišta i oružane borbe na tako jedinstvenom prostoru, jedinstvo sistema rukovođenja i komandovanja i jedinstvo pozadinskog obezbjeđenja oružanih snaga s osloncem na društvene kapacitete i resurse. Upravo u jačanju jedinstva na svim frontovima naše odbrane, uz jačanje materijalnih potencijala društva i njegove opće organiziranosti i osposobljenosti, treba sagledavati realne mogućnosti za ostvarivanje titovskog principa oslonca na vlastite snage, kao nezamjenljivog opredjeljenja naše odbrane.

Postulati na kojima se naša odbrana mora zasnivati jesu osnovne vrijednosti naše revolucije, naše socijalističke samoupravne izgradnje: 1) integritet zemlje, bratstvo i jedinstvo i ravnopravnost; 2) društveno-politički i društveno-ekonomski sistem socijalističkog samoupravljanja i 3) nezavisna spoljna politika, uz visok stupanj ekonomske i tehnološke samostalnosti zemlje, kao pretpostavke ostvarivanja konceptijskog opredjeljenja oslonca na vlastite snage.

Da bi se konkretnije odgovorilo na pitanje u kakvom su odnosu bitna obilježja i dostignuća u razvoju našeg društva i ostvarivanja postulata, na kojima se zasniva naša odbrambena moć, neophodna je temeljita analiza svih relevantnih činilaca. Naime, takve analize morali bismo raditi temeljitije nego do sada i brže uočavati i rješavati zastoje u društvenom razvoju, ne dozvoljavajući da se gomilaju i ugrožavaju osnove društva, a time i njegovu odbranu.

3. Neka shvatanja naše koncepcije općenarodne odbrane

Dezintegracioni procesi, koji u ovom kriznom razdoblju našeg društva nagrizaju i ugrožavaju temeljne vrijednosti naše revolucije, a koje su i osnovni postulati općenarodne odbrane, ne moraju se odmah odraziti na stanje u oružanim snagama, prevashodno na stanje u Jugoslavenskoj narodnoj armiji. Naime, odbrambena svijest, kao svijest o najvišem općem interesu svih dijelova zemlje, može relativno samostalno djelovati kao koheziona snaga društva u prevladavanju kriznog stanja u zemlji.

Armijski sastav je ostao po strani od međurepubličko-pokrajinskih raspi, sačuvan od nacionalizma i svih drugih oblika društveno-politički neprihvatljivog ponašanja zahvaljujući angažiranju Organizacije SKJ u Jugoslavenskoj narodnoj armiji i rukovodećeg kadra u Armiji.

Smatramo veoma štetnim i društveno i politički neprihvatljivim neke pokušaje da se Armiji ospori pravo da kao društveni subjekt, ravnopravno sa svim drugim snagama društva, učestvuje u tražanju za načinima izlaska iz krize. Jugoslavenska narodna armija nastala je u nacionalnooslobodilačkom i revolucionarnom pokretu i ratu koji je vođen za oslobođenje zemlje i uspostavljanje nove, jugoslavenske socijalističke društvene zajednice. Samo takva, uvijek u centru revolucionarnih procesa, ni odvojena od društva ni zatvorena prema njemu, ona je mogla i može biti okosnica općenarodne odbrane u zaštiti bezbjednosti i odbrani zemlje i očuvati svoj narodni i progresivni karakter.

U nekim gledanjima na našu odbranu i ulogu oružanih snaga, posebno Jugoslavenske narodne armije, u našem društvu ima, na žalost, mnogo naivnosti i nerazumijevanja, što različite neprijateljske snage vješto koriste u svom antisocijalističkom i antisamoupravnom djelovanju. Na primjer, tzv. mirovni pokreti, zatim neki zahtjevi da prestanemo s naoružavanjem, odnosno da se uvede tzv. civilno služenje vojnog roka, su teze o nacionalnim armijama, kao i teza da je Jugoslavenska narodna armija kočnica podruštvljavanja poslova odbrane, što je sve sračunato na razbijanje jedinstva oružanih snaga, pa i zemlje u cjelini.

Sasvim opravdano, nameće se pitanje kakva je svrha nekakvog „mirovnog pokreta” u nezavisnoj i nesvrstanoj zemlji kao što je naša, čiji unutarnji društveno-politički sistem karakteriziraju demokratski, ravnopravni i humani društveni odnosi, koja je dosljedan, dokazan i priznat borac za mir i ravnopravnu suradnju u međunarodnim odnosima i čije oružane snage i cjelokupni sistem odbrane imaju isključivo odbrambenu funkciju, tim prije ako se taj pokret javlja i jača u uvjetima povećane opasnosti po bezbjednost zemlje. Moramo se zapitati radi li se o nekakvom alternativnom programu našeg međunarodnog djelovanja ili djelovanja na unutarnje javno mnjenje, jer se to mora jasno kvalificirati i nazvati pravim imenom. „Mirovni pokret” koji se javlja u našoj zemlji ne samo da ne doprinosi našoj bezbjednosti, a time i miru u ovom regionu, već može biti i u direktnoj funkciji ostvarivanja interesa spoljnjih i unutarnjih snaga kojima smeta ovakva Jugoslavija i koje žele ugroziti našu bezbjednost i nezavisnost.

Ne želim negirati potrebu da se naši radni ljudi i građani, posebno omladina, spontano i organizirano uključuju u međunarodnu osudu agresije, vojnih intervencija, državnog terorizma i primjene vojne sile uopće. Naprotiv, takve aktivnosti su potrebne, ali mi za njih imamo institucionalne forme u okviru postojećih institucija i organizacija društveno-političkog sistema i cjelokupnog političkog djelovanja Jugoslavije na međunarodnom planu.

S obzirom na neke kritike vojnotehničke suradnje između nesvrstanih zemalja, neki kao da ne shvaćaju ili ne žele sagledati dvije osnovne činjenice: prva, nesvrstane zemlje i nesvrstani pokret u cjelini ne čine nikakvu vojno-političku koaliciju i, druga, te zemlje se u odbrani svoje slobode i nezavisnosti moraju oslanjati prvenstveno na vlastite snage. Na osnovu toga, pomoć razvijenijih nesvrstanih i neangažiranih zemalja onima koje nemaju tako razvijenu nauku i tehnologiju proizvodnje treba shvatiti kao izraz njihove međusobne solidarnosti i ravnopravne vojnoekonomske suradnje. Kritikovanje suradnje malih i nesvrstanih zemalja objektivno ide u prilog velikim silama i vojnotehnički najrazvijenijim zemljama, koje nastoje proširivati svoju superiornost u međunarodnim, posebno vojno-političkim odnosima. Takva kritika odnosa i solidarnosti među malim, nesvrstanim i zemljama u razvoju može biti sračunata na obeshrabrivanje koncepta oslonca na vlastite snage kao jedine vrijedne opcije blokovskoj pripadnosti.

U vezi sa navedenim, želim još jednom da naglasim slijedeće: (1) ne vidimo mogućnost da naša koncepcija općenarodne odbrane i društvene samozaštite realno opstoji izvan osnovnih postulata našeg društva uopće, i (2) koncepcija općenarodne odbrane i društvene samozaštite, onakva kakvu je Tito formulirao, naše je trajno opredjeljenje u njezinom generalnom stavu. To znači da ćemo se odlučno zalagati i za očuvanje svih njezinih društvenih postulata, bez kojih, u stvari, te koncepcije ne bi ni bilo.

4. Pitanja dalje izgradnje naših oružanih snaga

Odbranu od klasične agresije i dalje ćemo morati da temeljimo na masovnim oružanim snagama, jer na taj način kompenziramo neke neminovne nedostatke u nivou njihove tehničke opremljenosti. Međutim, kada se radi o intervencionizmu — državnoterrorističkim vojnim intervencijama, odnosno ratu sa distance, ili, najšire, o tzv. dejstvu nižeg intenziteta, što sve može i nama biti nametnuto

— moramo i za te oblike ugrožavanja imati snage i dati adekvatan vojni odgovor. Da bismo se toj opasnosti uspješno suprotstavili i spriječili eventualno stratezijsko iznenađenje moramo jačati mirnodopski dio Jugoslavenske narodne armije, naročito njezine kvalitativne komponente, uz daljnje brojno smanjenje.

U vezi s tim, podsjetio bih da je Jugoslavenska narodna armija udarni dio oružanih snaga, te mora biti tako organizirana, naoružana, opremljena, osposobljena, mobilna i na takvom stupnju borbene gotovosti da se može uspješno suprotstaviti glavnim snagama agresora, a posebno da može uspješno izvršiti stratezijski prihvat prvog i najjačeg udara agresora, spriječiti iznenađenje, omogućiti prelazak društva na ratno stanje i uspješno vođenje oružane borbe i općenarodnog odbrambenog rata, zajedno s ostalim snagama općenarodne odbrane. U izvršavanju tih zadataka, prema planovima upotrebe, u njezin sastav se uključuju i manevarske snage Teritorijalne odbrane. Iako se radi o relativno manjem procentu snaga Teritorijalne odbrane, njihovo učešće u tim borbenim zadacima ima veliki značaj.

Međutim, ima izvjesnog nerazumijevanja uloge Teritorijalne odbrane u našoj doktrini i koncepciji njezine daljnje izgradnje. Također, ima shvatanja da Teritorijalna odbrana, kao vojska, treba da ima organizacijska i tehnička obilježja kao i Jugoslavenska narodna armija. To je rezultiralo izvjesnim paralelizmom u izgradnji Jugoslavenske narodne armije i Teritorijalne odbrane kao komponenata jedinstvenih oružanih snaga. Nastojimo prevazići ta shvatanja, tako da se razvoj Teritorijalne odbrane vrati u okvire koje joj je Tito jasno namijenio krajem šezdesetih godina. Prema tim istim shvatanjima Jugoslavenska narodna armija se smatra nekakvom federalnom i etatiziranom vojnom organizacijom, pa čak i potencijalnom silom iznad društva. Otuda i neki zabrinjavajući tonovi, koji se u posljednje vrijeme čuju u našoj javnosti u vezi sa Jugoslavenskom narodnom armijom, služenjem vojnog roka i, uopće, vojnom obavezom građana. Nasuprot toj tezi, Teritorijalna odbrana se smatra demokratiziranim, područstvljenim modelom vojne organizacije, jedino primjerenim samoupravnom socijalističkom društvu. Međutim, naša opredjeljenja su veoma jasna: svaka od dvije komponente oružanih snaga ima svoje mjesto i ulogu u našoj doktrini oružane borbe. Ona je jedinstvena, a svaka od tih komponenata na svoj način čini dio naoružanog naroda u marksističkom značenju tih riječi.

Veći dio Teritorijalne odbrane prvenstveno je namijenjen za zadatke koji se odnose na: potpunu i efikasnu borbenu kontrolu teritorije i oružanu zaštitu funkcioniranja društveno-političkog i dru-

štveno-ekonomskog sistema na privremeno zaposjednutoj teritoriji; neprekidnost oružane borbe na ratištu u svim vojnostrategijskim uvjetima (pa i na privremeno zaposjednutoj teritoriji), i masovnost oružane borbe i snaga koje u njoj učestvuju. Na tim zadacima se, prije svega, angažiraju prostorne snage Teritorijalne odbrane. Tu komponentu naših oružanih snaga izgrađujemo i kao vojnu organizaciju, i kao najmasovniji i najšire shvaćeni odbrambeni pokret, koji mora biti stalno otvoren i koji će, prema potrebi, mogućnostima za naoružavanje i opremanje, demografskim uvjetima i drugim resursima, neprekidno narastati. Takvo permanentno stvaranje i kvantitativno i kvalitativno narastanje revolucionarnih oružanih snaga (od vodova, četa i bataljona do viših jedinica) ostvarili smo i u narodnooslobodilačkom ratu. Prema tome, nije riječ o nečemu posebno novom, već o stvaralačkoj primjeni tih iskustava u suvremenim, izmijenjenim društveno-historijskim uvjetima.

5. Moralno—političko stanje i obučenost kao najznačajniji faktori odbrane

Moralno-političko stanje oružanih snaga u cjelini je očuvano. Nismo imali problema koji bi potresali Jugoslavensku narodnu armiju i stvarali teškoće društvu. Može se govoriti obratno, da je Jugoslavenska narodna armija aktivnostima i ukupnim odnosima doprinosila društveno-političkoj stabilnosti zemlje u svim ranijim periodima, pa i u ovom novijem, po mnogo čemu izuzetno teškom. Razvijali smo vjeru kod našeg sastava da imamo dovoljno snaga da prevladamo teškoće i da je naš daljnji opstanak i razvoj, kao višesložene društvene zajednice, jedino moguć na Titovom kursu. Nismo dozvolili da nam se naturaju različita pojedinačna gledanja, i uvijek smo nastojali da izgradimo svoj kritički odnos prema njima, polazeći od općih opredjeljenja Saveza komunista Jugoslavije. Ocijenili smo da je nacionalizam, kao kondenzirani izraz antisocijalističkih i antisamoupravnih snaga i akcija, najopasniji u višenacionalnoj zajednici, u uvjetima najraznovrsnijih podjela u zemlji i povremenih podjela u Savezu komunista Jugoslavije. Čvrsto smo uvjereni u to da samo jasan i ničim zamjenjiv kurs jugoslagenstva može biti naš kurs, kao oružane snage svih naroda i narodnosti Jugoslavije. Sasvim nam je jasno da nema jugoslagenstva bez suradnje svih njezinih dijelova. Otuda naše stalno angažiranje na izgradnji takve suradnje uopće, a posebno u odbrani, za koju smo mi komunisti iz oružanih snaga najneposrednije zaduženi.

Moram da kažem da smo na tom kursu bili, a i dalje smo, u pojedinim sredinama, izvrgnuti oštrim napadima. U osnovi svih tih napada je pokušaj da se dokaže da je Jugoslavenska narodna armija, zbog oslabljenih nekih drugih faktora kohezije društva, postala ozbiljna opasnost da uzurpira društveni autoritet i da mu se nametne. Nije teško ocijeniti od kojih to snaga, iz zemlje i van nje, dolaze ti napadi i svu perfidnost njihovih poruka.

Htio bih ukazati na strategijski značaj obučenosti za uspješno vođenje oružane borbe i općenarodnog rata u cjelini. Dostignuća i tendencije u razvoju suvremenih tehnologija, primjena naučno-tehnoloških saznanja u vojne svrhe i, analogno tome, izmijenjena fizionomija oružane borbe i rata u suvremenim uvjetima, zahtijevaju visok nivo stručnosti i obučenosti starješinskog i vojničkog sastava i oružanih snaga u cjelini, kao i svih ostalih subjekata i struktura društva. Samo uspješnim funkcioniranjem svakog tog dijela može se osigurati i uspješno funkcioniranje cjelokupnog odbrambenog sistema.

Druge suvremene armije, da bi takav cilj u obuci ostvarile, imaju ili profesionalni (plaćeni) starješinski i vojnički kadar, ili vojnički kadar koji služi znatno duži vojni rok, čime obezbjeđuju uspješno ovladavanje znanjima i vještinama u rukovanju i upotrebi sve složenijih sistema naoružanja i vojne opreme. To je istina koju ne smijemo zanemarivati, jer ćemo se u slučaju agresije na našu zemlju sukobiti upravo sa tako obučenim i uvježbanim snagama. Stoga, naivno zvuče neka shvatanja i pozivi koji se u posljednje vrijeme u nas čuju — da se vojna obuka, uključujući, prije svega, obuku za vođenje oružane borbe u suvremenom ratu i protiv tehnički moderno opremljenih oružanih snaga, može organizirati gotovo i na nivou mjesnih zajednica.

Ne smijemo imati iluzija da je dovoljno samo to što ćemo voditi pravedan, odbrambeni općenarodni rat i što smo postigli značajne rezultate u područjstvu općenarodne odbrane i društvene samozaštite, te da će nam to garantirati uspješno vođenje oružane borbe i rata uopće protiv suvremeno tehnički opremljenih i vrhunski obučenih oružanih snaga eventualnog agresora. Samo dovoljno brojnim, tehnički dobro opremljenim i odlično stručno obučanim oružanim snagama, uz obučenost, pripremljenost, organiziranost i angažiranje svih ostalih subjekata i snaga društva, možemo računati na uspješno vođenje oružane borbe i općenarodnog odbrambenog rata.

S obzirom na to da je vojni rok skraćen na 12 mjeseci, već smo poduzeli konkretne mjere za intenziviranje obuke, s težištem na

praktičnoj obuci na zemljištu, kao i za usavršavanje metoda borbeno obuke i vaspitanja uopće. U vezi sa tim, unapređuju se materijalna baza i metoda obuke aktivnog i rezervnog vojničkog i starješinskog sastava oružanih snaga. Međutim, kvalitet obučavanja većeg dijela društvenih struktura van oružanih snaga još uvijek je na donjoj granici, pa se moraju poduzimati konkretne mjere da bi se stanje poboljšalo.

*

Ukupna izgradnja oružanih snaga i Jugoslavenske narodne armije posebno, usklađena je sa realnim mogućnostima domaće proizvodnje naoružanja i vojne opreme; finansijskim, demografskim i drugim resursima našega društva. Sve to nam omogućava da u naredni period uđemo s realnim optimizmom da ćemo, i pored svih ekonomskih i drugih poteškoća, ojačati borbene sposobnosti oružanih snaga i ukupnu odbrambenu moć zemlje. Razumije se, samo pod uvjetom da se neki akutni društveni problemi brže i uspješnije rješavaju.

SUMMARY

IRREPLACEABLE COURSE OF YUGOSLAVISM

The discussion pointed out that the Yugoslav total national defence and social self-protection concept can effectively respond to all challenges and dangers threatening the security and independence of the country. With a view to the world military-political situation, all threats and possible forms of application of military force against the SFRY are thoroughly studied, and within the frames of the total national defence concept the right answers are being sought.

The postulates upon which the defence of the country must be based are contained in the fundamental values of the Yugoslav revolution and self-management based socialist buildup: integrity of the country; brotherhood, unity and equality of nations and nationalities; socialistic self-management based socio-political and socio-economic systems; and independent foreign policy.

Very harmful and politically unacceptable are certain attempts at denying the Army the right to participate, as a social subject, on a equal footing with all the other forces of society in a search for ways of getting out of the crisis. The Yugoslav People's Army grew from our national liberation and revolutionary movement and the war waged for the liberation of the country and for the establishment of a new Yugoslav socialistic social community. Only such an Army, always being in the centre of revolutionary processes,

was and is able to preserve its profoundly popular character and to be the skeleton for the development of the total national defence system in the protection of security and in defence of the country.

It was pointed out and stressed that the defence from an aggression must remain being based on massive armed forces, since in this way certain shortcomings in their technical capabilities are compensated for.

In the closing part of the discussion was pointed out that the required high degree of moral-political qualities of the overall armed forces has been preserved, that there existed no problems that would shake the Army and create difficulties in society and that, on the contrary, the Yugoslav People's Army was contributing by its activities and by the overall state of its internal relations to the socio-political stability of the country, in the same manner as it will continue to do so in the future. We have adopted a firm orientation that only the clear and irreplaceable course of yugoslavism can be the course of the armed forces of all nations and nationalities of Yugoslavia.

RESUME

L'ESPRIT DE COMMUNAUTÉ YUGOSLAVE — UN COURS IRREMPLAÇABLE

Dans cette intervention, il a été souligné que la conception yougoslave de la défense populaire généralisée et de l'autoprotection sociale peut faire face avec succès à tous les défis et dangers susceptibles de menacer la sécurité et l'indépendance du pays. Etant donné la situation militaire et politique dans le monde, tous les dangers et les formes plausibles du recours à la force contre la RSFY sont étudiés avec attention et la défense populaire généralisée en tant que conception sert de cadre de recherches de réponses adéquates.

Les postulats sur lesquels repose la défense du pays constituent les valeurs fondamentales de la révolution yougoslave et de l'édification socialiste autogestionnaire du pays, à savoir: l'intégrité du pays, la fraternité et l'unité et l'égalité en droits, le système d'organisation autogestionnaire aux plans socio-politique et socio-économique, et une politique extérieure indépendante du pays.

Sont considérées comme nuisibles et socialement et politiquement inadmissibles certaines tentatives selon lesquelles il serait contesté le droit de l'Armée de participer en tant que sujet de la société de concert et à égalité avec toutes les autres forces de la société à la recherche des voies permettant l'issue à la crise. L'Armée populaire yougoslave fut née du mouvement de libération nationale et révolutionnaire, dans la guerre engagée pour la libération du pays et pour la création d'une société nouvelle qu'est la communauté sociale socialiste autogestionnaire. Ce n'est comme telle, toujours au coeur même des processus révolutionnaires, que l'Armée a pu sauvegarder son caractère essentiellement populaire et être l'ossature de la défense populaire généralisée, garant de la sécurité et de la défense du pays.

Il a été souligné que la défense contre l'agression serait encore toujours fondée sur une organisation massive des forces armées, car cela permet de remédier à certaines lacunes relatives à l'équipement technique.

А в конце, он был констатиран, что, в своем целом, ситуация моральная и политическая сил вооруженных была сохранена и что он не имел случая проблем, подверженных для беспокойства АРЮ и для создания трудностей в обществе. Напротив! Югославская народная армия своей деятельностью и общим состоянием отношений внесла вклад в общественно-политическую устойчивость страны, что и в будущем будет делать. Настаивается на позиции, что только четкий и неизменный курс на югославизм может быть курсом вооруженных сил всех наций и народов Югославии.

РЕЗЮМЕ

НЕЗАМЕНИМЫЙ КУРС ЮГОСЛАВИЗМА

В дискуссии подчеркнуто, что югославская концепция всемирной обороны и общественной самозащиты способна ответить на все вызовы и опасности, угрожающие безопасности и независимости страны. Учитывая военно-политическую ситуацию в мире, все угрозы и возможные формы применения военной силы против СФРЮ всесторонне изучаются и в рамках концепции всемирной обороны отыскиваются настоящие ответы.

Постулаты, на которых оборона страны должна основываться, представляют собой основные ценности югославской революции и социалистического самоуправления: целостность страны, братство и единство и равноправие, общественно-политическая и общественно-экономическая система социалистического самоуправления и независимая внешняя политика.

Весьма вредными и политически и общественно неприемлимыми являются некоторые попытки оспорить Армии право, чтобы она как общественный субъект равноправно со всеми другими общественными силами участвовала в поисках путей выхода из кризиса. Югославская народная армия создавалась национально-освободительным и революционным движением в течение войны за освобождение и установление нового, югославского социалистического общественного сотрудничества. Она, находясь всегда в центре революционных процессов, могла и может сохранить свой глубоко народный характер и быть основой всемирной обороны в защите безопасности и обороны страны.

Подчеркнуто, что оборона от агрессии должна и впредь основываться на массовых вооруженных силах, ибо этим компенсируются некоторые недостатки в технической оснащенности.

В конце подчеркивается, что морально-политическое состояние вооруженных сил полностью сохранилось, а также не было проблем, которые бы потрясли ЮНА и создавали трудности в обществе. Напротив! Югославская народная армия своей деятельностью и общим состоянием отношений внесла вклад в общественно-политическую устойчивость страны, что и в будущем будет делать. Настаивается на позиции, что только четкий и неизменный курс на югославизм может быть курсом вооруженных сил всех наций и народов Югославии.